

פרק ולד חטאת

היות ולא הן ולא דמיהן קרבים, הלכה לה קדושתם, ואין מועלים בהם⁽³³²⁾. ומכל מקום, מדרבנן אסור להנות מהם⁽³³³⁾.

כמו כן, אינם עושים "תמורה". והיינו: אם התפיס בהמה אחרת על אחת מחטאות המתות ואמר "זו תמורת זו", לא קדשה השניה. מאותו הטעם, כיון שהולכת למיתה⁽³³⁴⁾.

משנה זו כבר נשנתה במסכת תמורה [כא ב כב א], והגמרא תבאר למה חזרה ונשנתה. והיא מבוארת כאן על פי פירוש וגירסת רש"י שם.

ולד חטאת, כשבה או שעירה שילדה ולד⁽³³⁵⁾, **ותמורת חטאת**, התפיס בהמת חולין על חטאת⁽³³⁶⁾, **וחטאת שמתו**

בפרק זה דנה המשנה בקדשי קדושת הגוף שאין בהם מעילה. יש מהם שאין בהם איסור כלל, ויש מהן שיש עליהם איסור הנאה מדרבנן, "לא נהנין ולא מועלין". ויש מהם שיש בהם איסור הנאה מן התורה, ואין בהם מעילה.

ובהמשך הפרק דנה המשנה בקדשי בדק הבית.

משנתנו דנה ב"חמש חטאות המתות". והן: חטאות שאינם ראויים להקרבה, ואין דינם כשאר פסולי המוקדשים שדינם לרעות עד שיפול בהם מום, ונפדים ודמיהם יפלו לנדבה. אלא, מונעים מהם מים ומזון עד שימותו. ודבר זה, הלכה למשה מסיני הוא.

קדושת הגוף ואף לא קדושת דמים. מה שאין כן בעלת מום, יש עליה לפחות קדושת דמים.

335. כתב המיוחס לרש"י: מפני שלא הפרישה תחילה לשם חטאת.

ובשיטה מקובצת כתב: מפני שהוא שבח הקדש, ואין אדם מתכפר בשבח הקדש. [להבנת הדברים עיין תמורה כה א"ב ובתוס' מנחות פ א ד"ה מאי].

336. כתב המיוחס לרש"י: מפני שבאה בעבירה, שהרי אסור להמיר.

וכן כתב בשיטה מקובצת. ומקשה, הלא שאר תמורות נמי באות בעבירה, ואינן מתות? ומתרץ, דאין לך דבר שהוא מכפר אלא חטאת. ובהערה שם מביא דברי הגמרא [תמורה כ ב] "דאין אדם מתכפר בדבר הבא בעבירה". וכתבו

332. רש"י במסכת תמורה. ודברים דומים כתבו התוס'.

משמע מלשונם, שההלכה נאמרה לגבי הליכה למיתה, אלא, שכתוצאה מהליכתם למיתה וחוסר תועלתם נאמר הדין שאין מועלין בהם.

ואילו הגר"ז כתב [כתבים זכחים]: הא דבחטאות המתות אין בהם מעילה, אין הבאור דהוי רק פסול הקרבה וממילא הוא דימותו, כקדשים שמתו, אלא, הוא חלות דין מתות בקרבן, והחלות דין מתות מועיל להפקיע מהם דין "קדשי ה'".

333. כתב המיוחס לרש"י שאת הקרן צריך לשלם. ועיין הערה 51 ובהערה 54, באריכות.

334. כתב המיוחס לרש"י, כיון דאין לה לא